

Program

» Policy

Plan

Riktlinjer

Regler

Finanspolicy

Beslutad av kommunfullmäktige
28 februari 2022, §17. Dnr KS2021.0411

Dokumenttyp: Policy

Dokumentet gäller för: Skövde kommun och dess majoritets ägda bolag

Diarienummer: KS2021.0411

Reviderad: 2022-02-28

Giltighetstid: Tills vidare, revideras vid behov

Tidpunkt för aktualitetsprövning: oktober varje år

Dokumentansvarig: Bas Thijssen

Andra tillhörande dokument: Finansriktlinjer, Elhandelsriktlinjer, Pensionspolicy

Innehåll

1	Inledning.....	3
1.1	Avgränsning	3
1.2	Syfte.....	3
2	Koncernbanken	3
2.1	Finansiell samordning i koncernbanken	3
2.1.1	Områden som inkluderas i finansverksamheten.....	3
2.1.2	Koncernbankens organisatoriska placering	4
2.1.3	Finansråd	4
3	Organisation och ansvarsfördelning.....	4
3.1	Kommunfullmäktiges ansvar	4
3.2	Kommunstyrelsens ansvar.....	4
3.3	Kommunala bolagens ansvar	5
3.4	Ansvar koncernstaben.....	5
4	Riskhantering	5
5	Likviditetshantering	6
5.1	Mål för likviditetshantering	6
5.2	Likviditetsplanering	6
5.3	Placering av överskottslikviditet.....	6
5.4	Betalningsberedskap	6
6	Skuldförvaltning	6
6.1	Mål för skuldförvaltningen	6
6.2	Tillåtna finansieringsinstrument.....	7
6.3	Kapitalbindning	7
6.4	Räntebindning	7
7	Finansiella derivat.....	7
7.1	Mål för derivathandel.....	7
7.2	Tillåtna derivatinstrument.....	7
8	Utlåning, räntepåslag och borgen	8
8.1	Utlåning från koncernbanken.....	8
8.2	Räntepåslag / borgenavgift	8
9	Bank- och cashmanagement tjänster	8
10	Operativ- och finansiell leasing	8
11	Medelsförvaltning.....	9
11.1	Ansvarsfulla placeringar.....	9
12	Rapportering	9

1 Inledning

1.1 Avgränsning

Denna policy gäller för Skövde kommun och dess kommunala bolag där kommunen har ett majoritetsägande. Andra organisationer där kommunen har inflytande men inget majoritetsägande har möjligheten att själva aktivt ta beslut om att efterleva den här policyn.

Avseende placeringar för pensionsfonden gäller denna policy endast Skövde kommun.

Fortsättningsvis benämns Skövde kommun och dess majoritetsägda bolag i denna policy för kommunkoncernen.

1.2 Syfte

Finanspolicyn har som syfte att betrygga en lagenlig, effektiv och transparent hantering av kommunkoncernens finanser. Policyn anger vilka finansiella risker kommunkoncernen är exponerad mot, samt hur dessa risker ska begränsas. Syftet är vidare att fastlägga olika roller och ansvar inom organisationen.

2 Koncernbanken

2.1 Finansiell samordning i koncernbanken

Kommunkoncernens finansverksamhet samordnas i Skövdes koncernbank. Syftet med samordningen är att uppnå en enhetlig riskhantering i hela kommunkoncernen samt uppnå stordriftsfördelar av ekonomisk och administrativ karaktär.

De kommunala bolagen ansvarar i enlighet med aktiebolagslagen och inom ramen för gällande bolagsordning och ägardirektiv självständigt för sin ekonomiska verksamhet, men ska vända sig till koncernbanken i sin finansiella verksamhet.

2.1.1 Områden som inkluderas i finansverksamheten

Med kommunkoncernens finansverksamhet avses följande områden:

- Likviditetshantering
- Skuldförvaltning
- Utlåning och borgen
- Bank- och cashmanagement tjänster
- Operativ- och finansiell leasing
- Medelsförvaltning
- Pensionsmedelsförvaltning

2.1.2 Koncernbankens organisatoriska placering

Koncernbanken är benämningen av det finansiella samarbetet i Skövdes kommunkoncern. Koncernbanken är organisatoriskt placerat inom koncernstaben. Vem som får ta beslut inom koncernbanken styrs av denna policy samt Skövde kommuns delegationsordning. För beslut som är av verkställande karaktär och som inte styrs av ovanför nämnda dokument är det kommunens ekonomichef som fattar beslut.

2.1.3 Finansråd

Finansrådet är ett rådgivande organ knuten till koncernbanken. Finansrådet består av tjänstepersoner från kommunen samt tjänstepersoner från alla kommunala bolag som är låntagare från koncernbanken. Finansrådets ordförande är kommunens ekonomichef.

Rådets syfte är att underlätta samarbete och informationsutbyte så att koncernbanken på ett optimalt sätt kan agera för hela kommunkoncernens bästa.

3 Organisation och ansvarsfördelning

Ansvar för kommunkoncernens finansverksamhet fördelas mellan kommunfullmäktige, kommunstyrelse, kommunala bolag och koncernstaben.

3.1 Kommunfullmäktiges ansvar

Det är kommunfullmäktiges ansvar att:

- Finansförvaltningen sker i överensstämmelse med kommunallagen.
- Fastställa finanspolicy.
- Årligen besluta om en maximal ram för kommunens låneskuld.
- Årligen besluta om en maximal ram för nyupplåning för kommunen.
- Årligen besluta om maximala utlåningsramar till kommunala bolag samt de till kommunen närliggande organisationer som kommunen har beslutat att låna ut medel till.
- Besluta om tryggnadsstrategi för kommunens pensionsåtaganden

3.2 Kommunstyrelsens ansvar

Det är kommunstyrelsens ansvar att:

- Tillgångar och skulder förvaltas i enlighet med denna policy.
- Ta beslut om finansriktlinjer i vilken placeringsriktlinjer inbegripas.
- Löpande följa finansverksamheten genom finansiell rapportering.
- Beslut om användning av nya finansiella instrument, som inte anges i kommunens finansiella riktlinjer, i såväl skuld- som medelsförvaltningen. Exempel kan vara olika typer av derivat samt upprättandet av ett eget publikt låneprogram för certifikat och obligationer.

3.3 Kommunala bolagens ansvar

Det är respektive kommunalbolag och de till kommunen närliggande organisationers ansvar att:

- Fatta beslut om att man följer den av kommunfullmäktige beslutade finanspolicyn (detta dokument och förekommande bilagor till detta dokument).
- Innan styrelse fattar beslut om eventuella avvikelser från policyn ska detta först underställas Skövde kommuns ekonomichef för yttrande. Ekonomichefen har för sin del att ta ställning till om förslag om avvikelse är av sådan art att förslaget också bör prövas av kommunstyrelse eller kommunfullmäktige.
- Om avvikelse har en varaktig karaktär ska det fastställas i en organisationsspecifik finanspolicy.
- Bistå koncernbanken med regelbundna likviditetsprognoser.

Angående respektive styrelses ansvar för sin finansiella verksamhet och risker hänvisas i övrigt till den lagstiftning varunder företaget lyder (exempelvis Aktiebolagslagen, Stiftelselagen etc.).

3.4 Ansvar koncernstaben

Ekonomichefen ansvarar för att följande punkter utförs inom koncernstaben:

- Säkerställa en effektiv kapitalförsörjning för kommunkoncernen
- Vid behov föreslå uppdatering av Finanspolicyn och finansriktlinje.
- Bevaka och hantera kommunens finansiella risker och säkerställa en god intern kontroll
- Fastställa borgensavgifter och räntepåslag i enlighet med lagstiftningen och gällande delegationsordning.
- Tertiälvist rapportera till kommunstyrelsen avseende finanshanteringen i en finansrapport.
- Organisera regelbundna finansrådsmöten.

4 Riskhantering

All form av ekonomisk verksamhet innebär oundvikligt ett visst mått av finansiellt risktagande. En passiv finansförvaltning innebär att inga åtgärder vidtas för att minimera eller parera risker som uppstår. Genom en aktiv finansförvaltning skapas möjligheter till ett rationellt hanterande av risker med beaktande av den kostnad som det medför att minska eller eliminera riskerna.

Kommunkoncernens finansiella risker utgörs främst av:

- Likviditetsrisk
- (Re)Finansieringsrisk
- Ränterisker
- Valutarisker
- Motpartsrisk
- Operativa risker
- Placeringsrisker
- Övriga marknadsrisker

Kommunstyrelsen fastställer i sina finansriktlinjer hur de olika riskerna ska hanteras och minimeras.

5 Likviditetshantering

5.1 Mål för likviditetshantering

- För att möjliggöra en optimal likviditetshantering ska all likviditet samordnas av koncernbanken.
- Där det är juridisk möjligt ska penningströmmar samlas i ett koncernkontosystem.
- Kommunkoncernen ska kontinuerligt sträva efter en avvägd likviditet där en optimal betalningsberedskap eftersträvas.
- Betalningsberedskapen ska inte understiga ett belopp motsvarande en månads skatteintäkter.

5.2 Likviditetsplanering

För att optimalt kunna hantera och planera kommunkoncernens likviditet ska likviditetsprognoser upprättas av kommunen, kommunala bolag och andra organisationer vilkas skulder och/eller likviditet hanteras av koncernbanken. Dessa prognoser samlas till en koncernlikviditetsprognos. Den prognosen ligger till grund för nyupplånings- och placeringsbeslut av likvida medel.

5.3 Placering av överskottslikviditet

Överskottslikviditet ska endast hanteras av Skövde kommun samt av kommunalförbunden. Bolagens överskottslikviditet hanteras inom koncernkontosystemet. Överskottslikviditet ska i första hand användas för att amortera på befintliga lån. Dock ska en viss överskottslikviditet kunna finnas för att säkra en effektiv betalningsberedskap. Den överskottslikviditet som finns kan placeras enligt ramarna som beskrivs i dem av kommunstyrelsen fastställda finansriktlinjerna.

5.4 Betalningsberedskap

En checkräkningskredit motsvarande 200 miljoner kronor ska finnas. Om checkräkningskrediten inte finns att tillgå mot rimliga kostnader kan ett alternativ skapas i en likviditetsreserv med 200 miljoner placerat i räntebärande placeringar en låg riskprofil. Placeringsprofilen för en sådan likviditetsreserv anges i finansriktlinjerna.

6 Skuldförvaltning

6.1 Mål för skuldförvaltningen

- Aktivt minimera kostnader och risker för kommunkoncernens finansiering samt säkerställa tillräcklig likviditet för hela kommunkoncernen.
- En jämn fördelning i skuldportföljens förfallostruktur eftersträvas.
- Optimera kommunens finansnetto med hänsyn tagen till ovanstående.
- I största möjliga omfattning finansiera skulder med gröna lån.

6.2 Tillåtna finansieringsinstrument

Följande finansieringsinstrument är tillåtna:

- Fasträntelån
- Lån mot rörlig ränta
- Checkräkningskredit
- Leasing
- Kreditlöften.

6.3 Kapitalbindning

Kommunkoncernens totala upplåningsvolym ska eftersträva en genomsnittlig kapitalbindning om 1,5 år med ett tillåtet intervall mellan 1 och 5 år. Högsta andelen kapitalbindningsförfall inom 12 månader får uppgå till maximalt 50 procent.

6.4 Räntebindning

Kommunenskoncernens upplåningsportfölj ska eftersträva en genomsnittlig räntebindning om 1,5 år med ett tillåtet intervall mellan 1 och 5 år. Högsta andelen räntebindningsförfall inom 12 månader får dock uppgå till maximalt 60 procent.

7 Finansiella derivat

7.1 Mål för derivathandel

Derivat får inte användas i spekulativt syfte och kommunkoncernens användning av derivatinstrument ska vara begränsad. Derivat får endast användas som säkringsinstrument. All användning av derivatinstrument förutsätter att kommunen har god förståelse för instrumentets funktion, prissättning och tillhörande risker och har administrativa rutiner som kan hantera dessa affärer.

Ränteswappar får endast användas till att förkorta eller förlänga räntebindningstiden på befintliga eller planerade framtida underliggande lån i skuldportföljen med syfte att säkra framtida räntekostnader.

7.2 Tillåtna derivatinstrument

- Räntederivat (ränteswap, räntegolv, räntetak, räntekorridor)
- Valutaderivat (valutatermin, valutaswap)
- Elprisderivat (hantering av derivat inom elhandeln beskrivs vidare i kommunens elhandelsriktlinjer).

8 Utlåning, räntepåslag och borgen

8.1 Utlåning från koncernbanken

Utlåning till kommunkoncernen ska ske inom ramen för de av Kommunfullmäktige fastställda utlåningsramarna. Utlåningen regleras i ett finansieringsavtal mellan kommunen och bolaget som lånar. Lånet förmedlas till bolaget som en limit på deras underkonto i koncernkontosystemet. Månadsvis debiteras respektive organisation för sina räntekostnader. Om de månatliga räntekostnaderna understiger ett prisbasbelopp ske debitering tertialsvis.

För övriga organisationer, såsom kommunalförbunden som kommunen är medlem i eller stiftelser anknuten till Skövde kommun, kan utlåning först ske efter ett separat beslut av Kommunfullmäktige.

8.2 Räntepåslag / borgenavgift

När en kommun ställer ut lån till ett kommunalt bolag, alternativt tecknar borgen för ett lån som bolaget själv tar upp, krävs det enligt statsstödsreglerna att kommunen debiterar ett räntepåslag eller en borgensavgift. För att därmed justera upp räntan till en marknadsmässig nivå motsvarande den ränta bolagen skulle erhålla om de hade lånat på egna meriter.

Räntepåslaget/borgensavgiften ska uppdateras en gång per år efter att årsredovisningen är godkänt. Beräkningssättet för nivån av räntepåslaget/borgensavgiften ska dokumenteras.

Kommunstyrelsen har rätt att ta beslut om en administrativ avgift på lånet för att täcka de kostnader kommunen har för koncernbanken.

9 Bank- och cashmanagement tjänster

Koncernbanken upprätthåller kontakter med relevanta aktörer inom finansmarknaden för att tillse att kommunkoncernen erhåller de banktjänster som behövs för verksamheterna. Skövde kommun upphandlar bank- och cashmanagement tjänster för hela kommunkoncernen.

10 Operativ- och finansiell leasing

Leasing innebär i regel för kommunkoncernen en dyrare finansieringsform än lånefinansiering och bör därför undvikas. I vissa undantagsfall kan leasing vara förmånligt, till exempel när leasingen skapar vissa skattemässiga fördelar eller när kommunen vill strategiskt undvika ett långsiktigt ägande. I dessa undantagsfall måste en ekonomisk kalkyl och riskanalys upprättas. Därefter måste personen som enligt delegationsordningen får underteckna leasingavtal ta ställning till om leasing är att föredra.

11 Medelsförvaltning

Skövde kommun har placeringar i följande områden:

- Erhållna gåvomedel
- Stiftelsekapital
- Överskottslikviditet
- Pensionsfonden

Hur dessa placeringar hanteras anges i finansriktlinjer.

11.1 Ansvarsfulla placeringar

Utöver avvägningen mellan avkastning och risk som beskrivs i finansriktlinjerna, ska också ansvarsfulla aspekter beaktas i medelsförvaltningen. Utöver finansiella bedömningar ska även hänsyn tas till samhälle och miljö. Placeringar i företag som har sin huvudsakliga verksamhet, produktion eller försäljning inom krigsmateriel eller tobaks- och alkoholvaror, eller bryter mot mänskliga rättigheter, ska undvikas. I övrigt hänvisas, i tillämpliga delar, till de riktlinjer som anges i kommunens upphandlingsriktlinjer. Som grundregel ska hänsyn tas till principerna i FN:s Global Compact.

Direkta innehav i bolag som i huvudsak ägnar sig åt fossil gas- eller oljeproduktion är ej tillåtna. På motsvarande sätt ska kommunen inte investera i företag inom kolbranschen. Vid indirekta placeringar i fonder ska det eftersträvas att fonden har en placeringsinriktning som så långt som möjligt uppfyller de krav som anges ovan. Eftersom fonder kan ha något annorlunda utformade riktlinjer är det möjligt att placera i fonder som inte fullt ut uppfyller de krav som anges ovan. Vid placeringar i fonder ska vidare innehavets vikt bedömas utifrån ett väsentlighetskriterium där endast mindre avvikelser kan accepteras.

12 Rapportering

Tertialvis ska det rapporteras om finansverksamheten till kommunstyrelsen. I rapporteringen ska framgå:

- Aktuell betalningsberedskap inom kommunkoncernen
- Aktuella skuldnivåer
- Aktuella marknadsräntor samt snitträntan i skuldportföljen
- Hantering av (re)finansieringsrisken
- Hantering av ränterisken
- Hantering av motpartsrisken
- Hantering av valutarisken
- Hantering av operativa risker
- Prognostiserade räntekostnader i förhållande till budget för innevarande och kommande kalenderår.
- Utvecklingen av kommunens placeringar